

BOGDAN FISCHER

Doręczenia elektroniczne do podmiotów publicznych będących stronami w postępowaniu administracyjnym

Electronic Deliveries to Public Entities Acting as Parties in Administrative Proceedings

The purpose of the paper is to answer the questions regarding the date of delivery of documents by electronic means by public bodies involved in administrative procedures, when individual public bodies are gradually moving from the delivery of correspondence by means of the ePUAP to delivery to the electronic delivery address. With regard to the ePUAP platform, is the date of delivery of documents determined by the date indicated in the official confirmation of submission or the official confirmation of delivery?

BOGDAN FISCHER, doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

ORCID – 0000-0002-1893-5870, e-mail: bogdan.fischer@up.krakow.pl

SŁOWA KLUCZOWE: postępowanie administracyjne, urzędowe poświadczenie przedłożenia, urzędowe poświadczenie doręczenia, ePUAP; adres do doręczeń elektronicznych

KEYWORDS: administrative proceedings, official confirmation of submission, official confirmation of delivery, ePUAP; electronic delivery address

Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 285, 1860) dalej „u.d.e.”, „Ustawa”, określa zasady doręczania zarówno przez podmioty publiczne (doręczanie pism organów), jak i do podmiotów publicznych (wnoszenia podań do organów). Zakłada domyślność cyfrową mającą przyspieszyć proces doręczania pism w stosunku do sposobu tradycyjnego, ale również przeciwdziałać „niedoręczalności” przesyłek. Jej zasadniczego sensu ustawodawczego, upatrywano w zdefiniowaniu zasad wymiany korespondencji podmiotów publicznych w relacji z innymi podmiotami publicznymi oraz podmiotami niepublicznymi, w tym z osobami fizycznymi^[1]. Na wstępie należy zaznaczyć, że definicja podmiotu publicznego z art. 2 pkt.6 u.d.e., zawierająca enumeratywne wyliczenie wchodzących w jej zakres podmiotów, nie w pełni pokrywa się z katalogiem podmiotów publicznych określonych zgodnie z treścią art. 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2023 r., poz. 57, 1123, 1234, 1703; dalej „u.o.i.”, „ustawa o informatyzacji”), co ma znaczenie przy dalszym uwzględnianiu relacji instytucji z ww. ustaw.

Dwa sposoby doręczania korespondencji wskazane w u.d.e., które mają w pełni elektroniczny charakter^[2], obejmują publiczną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego (PURDE) oraz kwalifikowaną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Różnią się one od siebie funkcjonalnościami dla zastosowań podmiotu publicznego i niepublicznego. Można dokonać ich porównania z elektroniczną skrzynką podawczą podmiotu publicznego (ESP) na Elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP), która różni się funkcjonalnościami od skrzynki podmiotu niepublicznego. W piśmiennictwie zwraca się uwagę, że skrzynka doręczeń wraz z wszystkimi jej funkcjonalnościami jest związana wyłącznie z publiczną usługą doręczenia elektronicznego. Do funkcjonalności tych zalicza się np. sposoby potwierdzania wpływu przesyłek na adres do doręczeń elektronicznych^[3]. W dalszej części uwaga zostanie poświęcona doręczaniu korespondencji przez podmioty publiczne (za

¹ Rządowy projekt ustawy o doręczeniach elektronicznych, Druk Sejmowy nr 239, s. 6.

² Trzecim wskazanym w u.d.e. sposobem doręczania korespondencji elektronicznej jest publiczna usługa hybrydowa, która ma charakter mieszany, tj. jedynie częściowo elektroniczny (szerzej w dalszej części).

³ Agnieszka Gryszczyńska, Kajetan Wojsyk, „art. 23”, [w:] *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, red. Martyna Wilbrandt-Gotowicz (Warszawa: LEX/el., 2021).

pośrednictwem operatora wyznaczonego)^[4], natomiast pominięte zostanie zagadnienie kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, w przypadku gdy podmiot niepubliczny odstąpi od korzystania z PURDE^[5]. Uzasadnione jest to z podstawowym zagadnieniem tego artykułu: kiedy dokonane jest doręczenie pisma za pomocą środków komunikacji elektronicznej, podmiotowi publicznemu, będącemu stroną postępowania administracyjnego. Czy w przypadku ESP na platformie ePUAP o dacie doręczenia pisma rozstrzyga dzień wskazany na urzędowym potwierdzeniu przedłożenia (UPP) czy urzędowe potwierdzenie doręczenia (UPD)?

Ustawa zawiera nie tylko ogólne rozwiązania dotyczące e-doręczeń, ale wprowadza liczne zmiany w przepisach k.p.a. (art. 61 u.d.e.). Nie można jednak uniknąć wrażenia, że u.d.e., na co zwraca się uwagę w piśmiennictwie, mająca w założeniu pełnić rolę *sui generis* „konstytucji doręczeń^[6]”, nie tylko nie odwróciła zjawiska elektronizacji fragmentarycznej (wyspowej)^[7], lecz paradoksalnie wprowadziła wiele wątpliwości, które dodatkowo skomplikowały rozwiązania wprowadzane kolejnymi nowelizacjami k.p.a. w tym obszarze.

⁴ Świadczy on publiczną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz jest zobowiązany do udostępniania podmiotom publicznym jak i niepublicznym skrzynek doręczeń.

⁵ Zob. art. 3 pkt 37 eIDAS (Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.Urz. UE L 257, 28.8.2014, p. 73–114). Usługa, która spełnia wymogi określone w art. 44 rozporządzenia eIDAS. Rezygnacja z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego powoduje wykreślenie w drodze decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw informatyzacji adresu do doręczenia elektronicznego powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego z Bazy Adresów Elektronicznych (BAE).

⁶ Agnieszka, Skóra, „O rewolucji w zakresie e-doręczeń raz jeszcze. Uwagi na tle art. 6 ustawy o doręczeniach elektronicznych” *Studia Prawnoustrojowe*, nr 58 (2023): 490.

⁷ Martyna, Wilbrand-Gotowicz, „Wprowadzenie”, [w:] *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, red. Martyna Wilbrandt-Gotowicz (Warszawa: Lex/el., 2021); Marcin, Uljasz, „Dwa aspekty informatyzacji postępowania egzekucyjnego”, [w:] *Zasada jawności sądowego postępowania egzekucyjnego w dobie informatyzacji*, red. Marcin Uljasz (Warszawa: Lex/el., 2019).

1 | Publiczna usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego jako domyślny sposób komunikacji

Kluczowy dla dalszych rozważań art. 39 § 1 k.p.a. wskazuje, że domyślnym sposobem komunikacji z podmiotami publicznymi jest doręczenie na adres dla doręczeń elektronicznych (ADE)^[8] z wykorzystaniem PURDE. Usługa ta świadczona jest na zasadach opartych na rozporządzeniu EIDAS [art. 3 pkt 36 oraz art. 43 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.Urz. UE L 257, 28.8.2014, p. 73–114)]. Artykuł 3 pkt 1 u.d.e. przewiduje jednak wyłączenie stosowania u.d.e. w przypadku doręczenia pisma na konto w systemie teleinformatycznym organu, a możliwość zastosowania tego rozwiązania przesądza o hierarchii doręczeń^[9]. W przypadku braku możliwości doręczenia w oparciu o któryś ze sposobów wcześniej wskazanych lub w siedzibie organu, doręczenie odbywa się z wykorzystaniem trzeciej usługi przewidzianej w u.d.e. dla doręczania korespondencji elektronicznej tj. publicznej usługi hybrydowej. Służyć ma osobom, które na komunikację elektroniczną nie są jeszcze gotowe, stąd ma ona charakter mieszany, tj. jedynie częściowo elektroniczny. Przy jej zastosowaniu podmiot publiczny wyśle pismo^[10] w formie elektronicznej za pośrednictwem Poczty Polskiej (obecnego operatora pocztowego wyznaczonego), który przekształci dokument elektroniczny nadany przez organ z adresu do doręczeń elektronicznych w przesyłkę papierową (listową). Do adresata doręczone zostanie wówczas wydrukowane pismo, podpisane wcześniej elektronicznie^[11].

⁸ Utworzenie adresu do doręczeń elektronicznych związane jest z przyporządkowaniem do niego skrzynki do doręczeń, tj. narzędzia, które umożliwia wysyłanie, odbieranie i przechowywanie danych zgodnie ze standardem, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1173 i 2320); zob. art. 2 pkt 9 u.d.e.

⁹ Uzasadnienie projektu ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej; druk sejmowy nr 2138, s. 3.

¹⁰ Tylko podmiot publiczny może korzystać z tej usługi, wysyłając do adresatów pisma.

¹¹ Zgodnie z zasadą domyślności cyfrowej, powszechności i dostępności (*digital-by-default, inclusiveness and accessibility*) usługi publiczne powinny być dostępne

Większość podmiotów publicznych jest obowiązanych stosować przepisy u.d.e. w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia określonego w komunikacie Ministra Cyfryzacji z 29 maja 2013 r.^[12] (dalej „Komunikat”), tj. od 10 grudnia 2023 r. Powyższy obowiązek obejmuje m.in. instytucje gospodarki budżetowej, samorządowe instytucje kultury, inne samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych. Inne podmioty publiczne w powyższym zakresie (PUH i PURDE) od 1 stycznia 2025 r., poza jednostkami samorządu terytorialnego i ich związkami oraz związkami metropolitalnymi oraz samorządowymi zakładami budżetowymi w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem PUH, które są obowiązane stosować przepisy u.d.e. dopiero od dnia 1 października 2029 r. Z tą ostatnią datą powinna więc nastąpić już pełna unifikacja postępowań.

Doręczenie przez organ pisma przesyłką rejestrowaną nastąpi dopiero w przypadku, gdy w inny wcześniej wskazany sposób nie będzie to możliwe albo gdy jest to przewidziane jako jedyny sposób doręczenia. Doręczenie tradycyjne ma w aktualnym stanie prawnym charakter subsydiarny^[13].

Podkreśla się w piśmiennictwie, że ADE nie jest adresem e-mail ani nie jest zgodny ze zwykłymi skrzynkami przeznaczonymi do tworzenia i wysyłania wiadomości e-mail, co w konsekwencji powoduje brak możliwości wysłania e-maila na ADE i odwrotnie. To samo dotyczy kont i skrzynek podawczych na platformie ePUAP, które również nie są kompatybilne z ADE, PURDE oraz usługą kwalifikowaną, co uniemożliwia komunikację elektroniczną z konta ePUAP na ADE i odwrotnie^[14].

domyślnie cyfrowo z zapewnieniem jednak przez państwo alternatywnych dróg komunikacji dla obywateli niechcących lub niemogących ich używać w takiej postaci; *Tallinn Declaration on eGovernment*. <https://www.news.admin.ch/news/message/attachments/49838.pdf>.

¹² Komunikat Ministra Cyfryzacji z dnia 29 maja 2013 r w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych niezbędnych do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym (Dz.U. z 2023 r., poz.1077).

¹³ Joanna, Wegner, „art.39”, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. Zbigniew Kmiecik, Maciej, Wojtuń, Joanna Wegner (Warszawa: Wolters Kluwer, 2023).

¹⁴ Agata, Cebera, „Nowa procedura doręczeń elektronicznych w postępowaniu administracyjnym” *IUS NOVUM*, nr 2 (2023): 164

2 | System teleinformatyczny i zmiany w k.p.a.

Pomimo założenia domyślnej cyfrowej wymiany korespondencji z podmiotami publicznymi poprzez wprowadzenie w przepisach krajowych jednolitych zasad komunikacji elektronicznej opartej na eIDAS, pojawiają się sygnalizowane już na wstępie artykułu niespójności. Pytanie rodzi w szczególności nowelizacja art. 39 § 1 k.p.a.^[15], uwzględniająca możliwość doręczenia na konta w systemach teleinformatycznych, która powoduje *de facto* wyłączenie założeń u.d.e. i odejście od zakładanego ujednoczenia. Artykuł 39 § 1 k.p.a. stanowi, że organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. Bardzo ogólną definicję systemu teleinformatycznego zawiera art. 3 pkt 3 u.o.i., zgodnie z którym jest to zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania, zapewniający przetwarzanie, przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych przez sieci telekomunikacyjne za pomocą właściwego dla danego rodzaju sieci, telekomunikacyjnego urządzenia końcowego w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo telekomunikacyjne. W piśmiennictwie zwraca się uwagę na brak definicji legalnej „konta w systemie teleinformatycznym organu” czy parametryzacji jego funkcjonowania w administracji publicznej. Również k.p.a. nie zawiera tutaj odesłania do przepisów szczególnych^[16]. Niewątpliwie nie będzie wyżej wskazanym kontem zwykły adres poczty elektronicznej organu, na którego wyłączenie wskazuje art. 63 §1 zd. trzecie k.p.a. W innych przypadkach pozostawiono w zasadzie swobodę wyboru zastosowania rozwiązań informatycznych przez organ. Wprowadzenie wyżej wskazanego „konta w systemie teleinformatycznym organu” do art. 39 § 1 k.p.a. ustawą z 8 czerwca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu automatyzacji załatwiania niektórych spraw przez Krajową Administrację Skarbową (Dz.U., poz. 1301) jest o tyle niekonsekwentne, że od zmiany nowelizacją z 7 kwietnia 2017 r.^[17], poprzez wprowadzenie art. 392, k.p.a.

¹⁵ Nowelizacja wprowadzona ustawą z 8 czerwca 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu automatyzacji załatwiania niektórych spraw przez Krajową Administrację Skarbową (Dz.U., poz. 1301).

¹⁶ Grzegorz, Sibiga, „Jak nie informatyzować administracji” *Rzeczpospolita*, nr 17 lipca 2022; Cebera, „Nowa procedura”, 158.

¹⁷ Ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 935).

wymagano, aby w jurysdykcyjnym postępowaniu administracyjnym tym jednolitym rozwiązaniem było przysyłanie e-pism na elektroniczną skrzynkę podawczą. Przepis ten został uchylony kilka lat później – 5 października 2021 r. – na mocy art.61 pkt.6 u.d.e., co wówczas było słusznie uzasadniane dążeniem do ujednoczenia doręczeń^[18]. Zmodyfikowano jednak to podejście wskazaną powyżej nowelizacją art. 39 § 1 k.p.a. już po około 8 miesiącach. Obecnie k.p.a. nie reguluje warunków doręczania pism przez ePUAP oraz na konto w innym systemie teleinformatycznym organu administracyjnego.

Przykładem systemu teleinformatycznego jest zarówno wymieniony w uzasadnieniu nowelizacji e-Urząd Skarbowy^[19], jak również wskazana w art. 3 pkt 13 u.o.i. – ePUAP [inne to np.: system teleinformatyczny PUE (Platformy Usług Elektronicznych ZUS) czy PUSC (Platformy Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych)]. W u.d.e. przyjęto m.in. założenie stopniowego, przechodzenia poszczególnych podmiotów publicznych od doręczeń korespondencji z użyciem ESP podmiotów publicznych w ePUAP do doręczeń na ADE podmiotu publicznego wpisanego do BAE, z uwzględnieniem równoważności skutków w okresie przejściowym, tj. do 30 września 2029 r. Zgodnie z art. 147 ust.1. u.d.e., do tej daty doręczenie korespondencji nadanej przez podmiot publiczny posiadający elektroniczną skrzynkę podawczą w ePUAP do innego podmiotu publicznego posiadającego elektroniczną skrzynkę podawczą w ePUAP jest równoważne w skutkach prawnych z doręczeniem przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.

¹⁸ Rządowy projekt ustawy o doręczeniach elektronicznych, Druk Sejmowy nr 239, s. 6.

¹⁹ Przez który zgodnie z art. art. 35b. ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2023 r., poz. 615, 556, 588, 641, 658, 760, 996, 1059, 1193, 1195, 1234, 1598, 1723, 1860) należy rozumieć system teleinformatyczny KAS służący w szczególności do: 1) załatwiania spraw przez organy KAS; 2) składania i doręczania: a) pism w sprawach dotyczących wydawania przez organy KAS wiążących informacji stawkowych, interpretacji ogólnych i interpretacji indywidualnych, w tym w zakresie określonym w art. 35a ust. 1 Ustawy; b) innych niż wymienione w lit. a pism pomiędzy organami KAS a osobami fizycznymi i jednostkami organizacyjnymi, z wyjątkiem pism w sprawach, o których mowa w art. 35a ust. 1. Ustawy.

3 | Urzędowe poświadczenie przedłożenia i doręczenia

Chociaż EPO w ePUAP jest rozwiązaniem sprawdzonym i szczegółowo uregulowanym, wymaga wyjaśnienia zagadnienie, które powodowało rozbieżności, w tym w orzecznictwie sądownoadministracyjnym (zob. np. wyrok NSA z 15 marca 2017 r., sygn. akt I OSK 1729/15; postanowienia NSA z 11 stycznia 2018 r., sygn. akt II OZ 1638/17, z 16 stycznia 2018 r., sygn. akt II OZ 1649/17, z 23 marca 2018 sygn. akt I GSK 157/18, z 27 kwietnia 2018r. sygn. akt II OZ 425/18). Chodzi o interpretację sposobu doręczania korespondencji za pomocą ePUAP podmiotom publicznym, w sytuacji w której są stroną prowadzonego postępowania administracyjnego.

Ustawa o informatyzacji określa zasady wymiany informacji drogą elektroniczną, w tym dokumentów elektronicznych pomiędzy podmiotami publicznymi. Ustawa ta wraz z wydanym na podstawie delegacji zawartej w art. 16 ust. 3 u.o.i. rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 180), dalej Rozporządzenie określa zasady doręczania dokumentów elektronicznych za pośrednictwem platformy ePUAP. Wskazane przepisy określają m.in. zasady urzędowego poświadczenia przedłożenia (UPP), do którego odnosi się art. 3 pkt 20 lit. b) u.o.i. i urzędowego poświadczenia doręczenia (UPD), do którego odnosi się art. 3 pkt 20 lit. c) u.o.i. Obydwa stanowią elektroniczne urzędowe poświadczenie odbioru (UPO), czyli dane elektroniczne powiązane z dokumentem elektronicznym doręczonym podmiotowi publicznemu lub przez niego doręczanym w sposób zapewniający rozpoznawalność późniejszych zmian dokonanych w tych danych (art. 3 pkt 20 u.o.i.). Jak już wskazano powyżej, UPO jest dowodem doręczenia pisma wysłanego elektronicznie tylko do czasu wdrożenia przepisów u.d.e., czyli do dnia poprzedzającego dzień zaistnienia względem poszczególnych podmiotów publicznych w rozumieniu u.d.e. obowiązku doręczania korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego i publicznej usługi hybrydowej. Na przejściowy charakter takiego

rozwiązania również dla systemów teleinformatycznych innych niż ePUAP, wskazuje art. 157 u.d.e.^[20].

Zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia doręczenie dokumentu elektronicznego na informatycznym nośniku danych może być potwierdzone poświadczeniem przedłożenia, które stosownie do § 11 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia jest przesyłane na adres poczty elektronicznej wskazany przez doręczającego. W przypadku odebrania dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą podmiotu publicznego UPP jest automatycznie tworzone i udostępniane nadawcy tego dokumentu przez system teleinformatyczny wykorzystywany do obsługi doręczeń. W piśmiennictwie podkreśla się, że dochodzi wówczas do automatycznego wygenerowania poświadczenia przedłożenia, bez udziału człowieka^[21]. Natomiast w przypadku procesu tworzenia UPD, uregulowanego § 14, 15 i 16 Rozporządzenia, jego wygenerowanie wymaga świadomego przyjęcia przesyłki przez adresata i dokonania potwierdzenia odbioru przez złożenie podpisu^[22]. Dopiero wówczas system teleinformatyczny bezpośrednio po zakończeniu procesu weryfikacji podpisu elektronicznego adresata udostępnia organowi doręczającemu podpisane poświadczenie doręczenia (§ 16 Rozporządzenia). Nie pozostawia wątpliwości, że w przypadku, gdy adresatem/stroną jest podmiot niepubliczny, niezbędne jest UPD, które stanowi dowód, że przesłany przez organ dokument elektroniczny adresatowi został prawidłowo dostarczony. Nie można jednak uznać, że sytuacja jest tożsama w przypadku gdy adresatem jest podmiot publiczny i zgodzić się z poglądem, że w przypadku gdy podmiot publiczny jest stroną postępowania, skutki prawne doręczenia pisma w formie dokumentu elektronicznego należy uzależniać od konieczności wygenerowania UPD, co miałyby stanowić dowód na realną możliwość zapoznania się adresata z treścią pisma także w przypadku gdy adresatem jest podmiot publiczny (zob. postanowienia NSA: z 28 lutego 2023 r.

²⁰ Art. 157 u.d.e. reguluje skutki prawne doręczenia dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą w systemie innym niż ePUAP.

²¹ Grażyna Szpor, Czesław Martysz i Kajetan Wojsyk, *Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, Komentarz* (Warszawa: C.H. Beck, 2015), 164.

²² Podpis elektroniczny, o którym mowa w § 15 Rozporządzenia, może być złożony z wykorzystaniem certyfikatu kwalifikowanego lub danych potwierdzonych profilem zaufanym e-PUAP; Proces tworzenia UPP i UPD został wielokrotnie opisany w judykaturze: zob. np. postanowienia NSA: z 23 marca 2018 sygn. akt I GSK 157/18, z 27 kwietnia 2018r. sygn. akt II OZ 425/18.

sygn. akt III OSK 118/23, z 23 marca 2018 sygn. akt I GSK 157/18, z 11 stycznia 2018 r., sygn. akt II OZ 1638/17, z 16 stycznia 2018 r., sygn. akt II OZ 1649/17, wyrok WSA z w Gdańsku z 14 lutego 2014 r. II SA/Gd 779/13).

W obiegu korespondencji pomiędzy podmiotami publicznymi za moment doręczenia uważa się wprowadzenie korespondencji do systemu informatycznego adresata, kiedy to automatycznie następuje podpisanie urzędowego poświadczenia odbioru w sposób przyjęty w danym systemie (zob. wyroki NSA: z 24 lipca 2019 r., II OSK 1601/19, z dnia 14 lipca 2020 r., II OSK 465/20; postanowienie NSA z dnia 27 kwietnia 2022 r., III OZ 264/22). Jak wskazano powyżej, brak jest usprawiedliwionych powodów, aby dopiero podpisanie poświadczenia doręczenia dokumentu elektronicznego przez adresata/podmiot publiczny uznać za wywołujące skutek doręczenia, skoro już tylko zaniechanie obsługi elektronicznej skrzynki podawczej i brak podpisania UPD powodowałby przesunięcie w czasie terminu doręczenia, a w konsekwencji skutków doręczenia. Udaremniałoby to cel wprowadzanych regulacji, tj. usprawnienie obiegu dokumentów między podmiotami publicznymi (art. 16 ust. 3 *in fine* u.o.i.; zob. wyrok NSA z dnia 24 lipca 2019 r., II OSK 1601/19). Poświadczenie przedłożenia, które tworzone jest z chwilą doręczenia dokumentu adresatowi (a nie zapoznania się z jego treścią), ma charakter zbliżony do tradycyjnego zwrotnego potwierdzenia odbioru^[23]. Trzeba podkreślić, że data wytworzenia UPP w stosunku do określonego dokumentu elektronicznego przesyłanego przy pomocy ePUAP jest znana pracownikom podmiotu publicznego, którzy obsługują tę skrzynkę. Skutek prawny doręczenia decyzji stronie, będącej podmiotem publicznym, wiąże się z wprowadzeniem pisma ją zawierającego do systemu teleinformatycznego, a nie z pobraniem dokumentu w formie elektronicznej z systemu teleinformatycznego (zob. np. wyrok NSA z 30 sierpnia 2023 r I GSK 2013/19).

²³ Jednocześnie ze względu na charakter UPP, zasadniczo nie zachodzi ryzyko, że nie doręczono czegoś co zostało potwierdzone. Jest to odmienna sytuacja aniżeli przy przesyłce tradycyjnej, gdy adresat powinien niezwłocznie sprawdzić zawartość koperty i poinformować doręczyciela lub sąd o ewentualnych niezgodnościach pomiędzy pismami wskazanymi w potwierdzeniu odbioru a rzeczywiście doręczonymi. Strona, która powyższego obowiązku zaniedbała, nie może później skutecznie powoływać się na niedoręczenie jej jakiegoś pisma wskazanego w formularzu potwierdzenia odbioru. Trzeba podkreślić, że poza domniemaniem faktu i daty dokonania doręczenia jest także domniemanie, że doręczono wszystkie pisma wskazane w formularzu potwierdzenia odbioru. (por. np. postanowienie NSA z 28.05.2015 r., II OZ 482/15; wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 18.01.2017 r., II SA/Go 971/16).

Wracając na grunt u.d.e. – przepis art. 39⁴ dodany z dniem 5 października 2021 r., odsyła w sprawie ustalenia dnia doręczenia pism na ADE – do art. 42 u.d.e. Zgodnie natomiast z tym ostatnim przepisem, chwila doręczenia jest wskazywana w dowodzie otrzymania, który jest wystawiany po wpłynięciu korespondencji na adres do doręczeń elektronicznych podmiotu publicznego. Przez wpłynięcie dokumentu elektronicznego na adres do doręczeń elektronicznych rozumie się zaistnienie warunków technicznych umożliwiających adresatowi odebranie doręczanego dokumentu (art. 41 ust. 3 u.d.e.).

Niezależnie więc od sposobu doręczenia pisma, czy z wykorzystaniem konta w systemie teleinformatycznym, czy na ADE z wykorzystaniem PURDE, termin liczy się od momentu, w którym podmiot publiczny, będący stroną postępowania administracyjnego, ma techniczną możliwość zapoznania się z nim, a nie kiedy faktycznie się zapozna.

Bibliografia

- Cebera, Agata „Nowa procedura doręczeń elektronicznych w postępowaniu administracyjnym” *IUS Novum*, nr 2 (2023): 158–180.
- Gryszczyńska, Agnieszka, Kajetan Wojsyk „art.23”, [w:] Martyna Wilbrandt-Gotowicz, *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*. Lex/el. 2021.
- Sibiga Grzegorz, „Jak nie informatyzować administracji” *Rzeczpospolita*, 17 lipca 2022.
- Skóra Agnieszka, „O rewolucji w zakresie e-doręczeń raz jeszcze. Uwagi na tle art. 6 ustawy o doręczeniach elektronicznych” *Studia Prawnoustrojowe*, nr 58 (2023): 473–490.
- Szpor Grażyna, Czesław Martysz, Kajetan Wojsyk, *Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, Komentarz*. Warszawa: C.H. Beck, 2015.
- Uljasz Marcin, „Dwa aspekty informatyzacji postępowania egzekucyjnego”, [w:] *Zasada jawności sądowego postępowania egzekucyjnego w dobie informatyzacji*, red. Marcin Uljasz. Lex/el. 2019.
- Wegner Joanna, „art.39”, [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. Zbigniew Kmiecik, Maciej Wojtuń, Joanna Wegner. Lex/el 2023.
- Wilbrand-Gotowicz Martyna, „Wprowadzenie”, [w:] *Doręczenia elektroniczne. Komentarz*, red. Martyna Wilbrandt-Gotowicz. Lex/el. 2021.

